

**„ A környezettudatos magatartás kialakításának programja ”
– című innováció megvalósítása**

**Mottónk: "Úgy érezzük, hogy amit teszünk csak egy csepp a tengerben.
E nélkül a csepp nélkül azonban sekélyebb volna a tenger."**

A megvalósító intézmény adatai:

Klapka György Általános Iskola és AMI
Isaszeg, 2117 Kossuth Lajos u. 85.

Az innováció kidolgozói:

Abonyiné Gódor Boglárka
Bathó Andrea
Heiser Jánosné
Palicskáné Szamosvölgyi Anna

A témaválasztás indoklása

A gyerekek nap mint nap érzékelhetik, tapasztalhatják, milyen változásokon megy keresztül a Földünk, országunk, szűkebb környezetünk. Újságokból, tévéből értesülünk azokról a katasztrófákról, károkról, amelyek a bolygónkat veszélyeztetik. Sajnos a természeti katasztrófák mellett mi emberek is okozói vagyunk a környezet pusztulásának. Ezt városunkban is megfigyelhetjük.

Innovációnk célja tudatosítani diákjainkban, hogy csak környezettudatos magatartással lehet ezeket a folyamatokat lelassítani. Eredményt csak a hatékony megelőzés biztosíthat. A tanulókon keresztül a családok környezetkímélő szemléletének kialakítását is fontosnak tartjuk.

Intézményi adottságok:

Isaszeg város a Gödöllői-dombság természetvédelmi területén fekszik. Diákjaink festői környezetben, jó levegőn tölthetik gyermekkorukat. Nemzetünk és városunk történelmi múltjának értékeit, kialakított hagyományok alapján ápoljuk.

Az iskola alaptevékenysége olyan 8 évfolyamos általános iskolai nevelés-oktatás, amely során képességtől függően minden tanulónk továbbépíthető tudáshoz jut. Emeltszintű ének-zene tanítás folyik évfolyamonként az egyik osztályban, valamint 2007-től az oktatás kiegészül a 12 évfolyamos művészeti képzéssel, városi szintű beiskolázással. Az alapkészségek, jártasságok kialakulását szolgáló tantárgyak tanításán túl, az idegen nyelvek (angol, német) és a számítástechnika oktatását kiemelten kezeljük.

Alapvető fontosságú számunkra olyan művészetoktatás és nevelés, melynek eredményeképpen a művészeteket értő, szerető, befogadó, művelő személyekké válnak tanítványaink. A tanórákon túl kulturált szórakozást, művelődést és sportolást biztosítunk a gyerekek számára.

Mindennapi munkánkat alapvetően meghatározza, hogy két épületben tanítunk.

Kossuth úti épület:

- ✿ Épült: 1963-ban, bővítve 1978-ban.
- ✿ Tornateremmel, salakos sportpályával rendelkezik.
- ✿ Az épületben működik a napközi otthonos főzőkonyha.
- ✿ Az épület gázfűtéses, összkomfortos.
- ✿ Bútorzata átlagos, felújítása, cseréje anyagiak miatt nem megoldható.
- ✿ Az épületben a számítástechnika oktatására két tanterem biztosított.
- ✿ Az idegen nyelvet két, korszerű nyelvi laborban oktatjuk.
- ✿ Az iskolához gyakorlókert is tartozik.
- ✿ Visszatérő gond a lapos tető szigetelése, az udvar vízelvezetése.

Tóth Árpád úti épület:

- ☼ Épült: 1985-ben.
- ☼ Bitumenes sportpálya tartozik az épülethez.
- ☼ A tágas udvar hiányos tárgyi felszereltségű, és fásítási programunk ellenére még mindig nagyon kopár.
- ☼ A tágas folyosókat növények díszítik.
- ☼ Az épület gázfűtéses, összkomfortos.
- ☼ Bútorzata: asztalok, székek állapota jó, a szekrények folyamatos cserére szorulnak.
- ☼ Az épület hiányossága, hogy nem rendelkezik tornateremmel. A mindennapos testnevelés a tornaszobában zajlik.

Mindkét iskolaépülethez sorakozó- és játszóudvar tartozik. Tanulóink a szüneteket és szabadidős foglalkozások egy részét a szabadban töltik. Biciklitárolóinkat szeretnénk a kerékpáros közlekedést népszerűsítő terveinkhez felhasználni. Az épületekben szertárak és könyvtárszoba van.

A program rövid összefoglalása:

- ☼ Az innováció kisebb részekből áll. Az egyes részek megvalósíthatóságuktól függően lehetnek rövid-, vagy hosszútávon megvalósítható programok. A hosszúságuk függ az anyagi forrásoktól, humán erőforrásoktól, és egyéb tényezőktől. Úgy terveztük meg az innovációt, hogy a modulok mind rövid, mind hosszú távon megvalósíthatók és fenntarthatók legyenek. A tervezet öt évre szól, így az évek előre haladásával változnak a lehetőségek, a szolgáltatások árai és még sok egyéb tényező.
- ☼ A megvalósításhoz IKT -s eszközöket is felhasználunk, és az egyes programoknak is szerves részét képezi, a számítógép használat.
- ☼ A program kiemelt feladata az oktatás eredményességének fokozása, esélyegyenlőség kiteljesítése, a gyerekek önmagukhoz mért egyéni fejlődése.
- ☼ Az alsó-és felső tagozat programja figyelembe veszi a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelő ismeretanyag elsajátíthatóságának lehetőségeit. Az alsó tagozaton alapozó, érdeklődést felkeltő, alapvető ismereteket sajátítanak el a gyerekek, amire a felsős program építeni tud.
- ☼ A projekt keretében a környezet megóvásának és megismerésének lehetőségeit szeretnénk alaposan körüljárni a tervezett programok segítségével.

A konkrét célokra külön program készül

A program célja

Kiemelt célok:

- ☼ Támogatni a kompetencia alapú oktatási programban előírt tanulási, tanítási folyamat korszerűsítését, fenntartását.
- ☼ Segíteni a kompetencia alapú oktatás kiterjesztését.
- ☼ A környezettudatos életmóddal kapcsolatos attitűdök kialakítása a gyerekek és a szülők körében.
- ☼ Az innováció átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.
- ☼ A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- ☼ Pozitív érzelmi viszony kialakítása a természeti, társadalmi, tárgyi világ értékei iránt.
- ☼ A közvetlen környezet felfedezésében tudatos, tervszerű, differenciált készség- és képességfejlesztés.
- ☼ Olyan képességeket, készségeket helyezni a pedagógiai munka középpontjába, melyek a gyermek illetve felnőttek számára fontosak.
- ☼ A pedagógiai munka kibővüljön az ismeretanyag átadásáról a képességfejlesztésre.
- ☼ Pozitív pedagógiai rendszer kiépítése, mely olyan lehetőségeket ad a pedagógusok kezébe amelyekkel a helyi közösséghez való aktív kapcsolódáson keresztül, a hátrányos helyzetű gyermekekben is kialakítható a környezettudatos magatartás.
- ☼ Szaktárgyi, iskolai, iskolán kívüli célok.

Részcélok:

- ☼ Közvetlen környezet megismerésének kialakítása.
- ☼ Zöld szemléletű szokás- , és szabályrendszer kialakítása.
- ☼ Növények, állatok gondozásának, védelmének fontossága.
- ☼ Mi lehet még belőle? –újrahasznosítási ötletek kidolgozása.
- ☼ Hulladékgyűjtés szerepének tudatosítása.
- ☼ Energiatakarékosság jelentőségének kialakítása a tanulóknál.

Az innováció megvalósításának humán erőforrás igénye:

- ☼ Az **iskola dolgozói** valamennyien példát mutatnak a diákok számára a környezetbarát szemlélet, az egészséges életvitel és a fenntarthatóság szempontjait követő magatartás tekintetében.
A nevelőtestület minden tagja ismeri a legfontosabb környezeti problémákat és a fenntartható fejlődés elveit, képzett a környezetvédelmi témák tanításában, jártas a módszertanában, és ezt alkalmazza is.
- ☼ Az **iskola diákjai** tevékeny részesei és résztvevői az eseményeknek, melyekkel az ő szemléletük is formálódik, alakul. Bízunk benne, hogy a sok tapasztalás eredményeként és a családokkal való közös élmények megélésével a követendő értékeket megtartják, mindennapi életüknek részévé válik melynek eredménye a környezettudatos életmód megvalósulása.
- ☼ Fontosnak tartjuk, hogy programjainkba a **szülőket** is bevonjuk, a kivitelezésben ötleteikre, segítségükre feltétlenül számítunk.
- ☼ A **nyilvánosság**: Az innováció megvalósítása során együttműködünk a városban működő intézmények vezetőivel.
- ☼ Figyelmet fordítunk arra, hogy munkánkkal hozzájáruljunk a **helyi társadalom** igényeinek kielégítéséhez, kiemelten a fenntarthatóság elveinek pedagógiai képviselőjével. Felhasználjuk a különböző kommunikációs csatornákat annak érdekében, hogy munkánkban minél többen vegyenek részt.
Együttműködünk a helyi önkormányzattal, a helyi hatóságokkal és olyan helyi támogatókkal, vállalkozókkal, akik céljainkkal azonosulni tudnak.
ESE Egymást Segítők Egyesülete, Pumák Taekwon-Do Sportegyesület, Isaszegi Horgász Egyesület, Isaszegi Természetbarát Klub, Jókai Mór Városi Könyvtár, Isaszegi Vegyes Iparcikk Üzlet, ELMŰ – ÉMASZ

Az innováció tevékenységrendszerének bemutatása:

Kulcsfolyamat, tevékenységek megnevezése	A kompetencia alapú oktatás eszközrendszeréhez, módszereihez való kapcsolódás	Kapcsolat az új tanulásszervezési eljárások bevezetésével	A tervezés felelőse, határidő	Külső kapcsolatok
Az iskola udvarának rendbetétele	általános kultúra	csoportmunka	Környezeti nevelési munkacsoport / hetente	szülők
Szelektív hulladékgyűjtés	személyközi és állampolgári kompetenciák, tanulási kompetencia, természettudományos kompetencia	részben egyénre szabott munka	Hetesek, osztálytanítók, osztályfőnökök / naponta	szülők, Önkormányzat, Tesco
Az iskola környezetének megóvása	személyközi és állampolgári kompetenciák, tanulási kompetencia	csoportmunka	Környezeti nevelési munkacsoport / félévente	szülők, Isaszegi Természetbarát Klub
Energiatakarékosság	tanulási kompetencia, természettudományos kompetencia	teljesen egyénre szabott munka	Hetesek, osztálytanítók, osztályfőnökök / naponta	Isaszegi Vegyes Iparcikk Üzlet, ELMŰ - ÉMASZ
Hulladékhasznosítás	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség	csoportmunka	Környezeti nevelési munkacsoport / két havonta	Jókai Mór Városi Könyvtár,

Az innováció cél-, és feladatrendszerének bemutatása:

A környezeti nevelés szinterei iskolánkban:

A környezeti nevelés a tantárgyi keretek közt

Az iskolai oktató-nevelő munka nem szorítkozik a tantárgyak óráira de a feladatok zömét mégiscsak e keretek között valósítjuk meg. Tanórákon történik azon ismeretek megalapozása szemlélet formálása amely során lehetőség van a helyes értékrend természethez fűződő viszony kialakítására. Ez minden szaktanár feladata a megvalósítást viszont nagymértékben befolyásolja hogy milyen tantárgyról is van szó. Több tantárgy oktatását többé-kevésbé a környezeti nevelési komponensek eddig is tartalmazták de ezek tervszerű alkalmazása összehangolása gondos tervezést igényel. A tanév során folyamatosan kiemelt figyelmet fordítunk az egyes tantárgyak tanítása során adódó lehetőségekre a környezeti nevelést illetően. Fontosnak tartjuk, hogy jelenjen meg a tananyaghoz kapcsolhatóan a környezetvédő gondolkodás és viselkedésmód kialakítása, fejlesztése a tanulóinkban.

Ehhez minden tantárgy esetében bőven van lehetőség:

- ☼ A tanórákon hozzárendeljük az adott témához a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat és a különböző szakos kollégáktól ajánlásokat kérünk.
- ☼ Változatos módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is.
- ☼ Tantárgyak közötti integráció és a különböző szakos kollégáktól ajánlásokat kérünk.

Környezeti nevelés tantárgyi keretek közt az alsó tagozatban tanórákon

A környezeti nevelés átfogja az alsó tagozatos tárgyak teljes körét valamennyi tantárgy ismeretanyagába beépítve integrált módon történik. Az érzelmi beállítódás alakítása a természettel a környezettel való ismerkedés és környezetbarát szokások formálása a fő cél. Az egész tantervet áthatja a környezeti nevelés szemlélete. A megszokott tananyag kiegészítését és kibővítését adják a környezeti nevelési témák. Ahol csaknem minden tantárgyat egyetlen pedagógus tanít magától értetődő módon bele lehet szőni az órák anyagába a környezeti nevelési témákat. A szokásos napi tevékenységen belül helyet találnak a környezeti nevelésnek.

A **környezetismeret** tantárgy az elemi környezeti nevelésnek a fókuszpontja azáltal hogy óráin tervszerűen és intenzíven történik a tanulók környezeti attitűdjének és ismereteinek fejlesztése. Személyes tapasztalatokra élménygyűjtésre épül. Szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről. Ismerjék meg az élőlények alapvető jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket. Legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére. Ismerjék meg és őrizzék a természet szépségeit. Saját környezetünk, lakóhelyünk természeti értékeinek megismerése. A tanulói tevékenységek állnak az órák megtervezésének középpontjában. Integrálja a természeti és társadalmi jelenségeket. A tantárgy koncentrációs lehetőségeket kínál: lehetővé teszi az anyanyelvi matematikai esztétikai és a környezeti nevelés összehangolását.

Környezeti nevelés tantárgyi keretek közt a felső tagozatban

Környezeti nevelés a tanórákon

A **társadalomtudományi** tantárgyak feladata hogy a társadalomszerveződés valamint az emberi viselkedés és kultúra irányából közelítse meg a kérdést. A környezeti válság megoldása nem képzelhető el a jelenlegi társadalmi viszonyok meghaladása nélkül. A korábbi döntések elemzése segíti a jelenben való eligazodást növeli a jövő iránti felelősséget. Ezek a tárgyak útmutatást adnak a környezeti gondok felismeréséhez és megoldásához a közügyekben való részvételhez. A humán tárgyak feladatai közé tartozik az is hogy bemutassák a fogyasztói modell helyett javasolt utakat a környezeti válság kezeléséhez és megoldásához szükséges világméretű erkölcsi értékrendet valamint a rendelkezésre álló gazdasági és jogi eszközöket.

A **magyar nyelv és irodalom órákon** környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység lehet pl. a mindennapi életből természeti környezetből vett témán alapuló szépirodalmi művek versek prózai alkotások ismeretterjesztő szövegek tanulmányozása, elemzése. Természetes és épített természeti alkotásokról szóló irodalmi műveknél, memoriterek tanulásakor, élmény alapú, a természettel kapcsolatos leíró- és elbeszélő fogalmazások készítésekor. Szólások, közmondások gyűjtése, értelmezése a természet témakörében. A nyelvtani ismeretekhez kapcsolódó helyesírási tudnivalók rendszeres gyakorlásánál, szövegszintű- játékos, rejtvénytartó feladatoknál a természettel kapcsolatos szövegek előnyben részesítése. Ilyen jellegű szövegek alkalmasak differenciálásra, tehetséggondozásra, felzárkóztatásra.

Néhány példa az alkalmazható módszerekből:

- ⊗ kapcsolat keresése az olvasott szöveg és a tanuló saját élményei tapasztalatai között
- ⊗ szereplők cselekedeteinek értékelése
- ⊗ érzelmek és tulajdonságok megfigyelése kérdések és válaszok megfogalmazása
- ⊗ emberi kapcsolatok felismerése több szempont figyelembevételével

Az **idegen nyelvek** oktatása során a környezeti nevelés lehetősége lehet pl: újságcikkek elemzése, fordítása, amelyek környezeti problémákkal azok sikeres megoldásával foglalkozik. Szituációs játékok játszása a megszerzett ismeretek környezetvédelmi szakterületen való alkalmazásának bemutatása, illetve ilyen témájú gyakorlati példák alkalmazása.

Matematika: Logikus gondolkodás, lényegkiemelő képesség. A bennünket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyainak megfigyeltetése. Reális becslések. Mérések eredményeinek értelmezése. Szöveges feladatok tartalmánál környezeti összefüggések. Keressék meg más adatok hozzáférési forrásait és az adatokat használják fel különböző típusú feladatok (algebrai műveletek grafikonok készítése stb.) megfogalmazásánál.

A **természettudományi** tantárgyak a környezeti nevelés alapvető pillérei: **biológia, földrajz, fizika, kémia**. E tantárgyak tanulása során szerzi a tanuló a természetre vonatkozó ismeretek összefüggések kölcsönhatások sokaságát. Védni, szeretni csak azt lehet, amit ismerünk. Környezetünk élővilágának ismerete nemcsak tananyag hanem a szemléletformálás nagyon fontos eszköze is. Valamennyi természettudományi tantárgy tanítása során lehetőség van természeti kincseink megismerésére. Nemzeti parkjaink, természetvédelmi területeink élővilágának megismerése minden évfolyamon. Az energiatakarékos életmód tudatosítására biológia, fizika, kémia órákon a tananyagokban lehetőség van.

A **művészeti tárgyak** alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására. E tárgyak hatásosan fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre az uniformizálódásra kulturális örökségünk megőrzésének fontosságára. A természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségei. Természetes alapanyagok használata. Alkotások létrehozása a környezetvédelem témakörének megfelelően. Alkotások készítése jelentős környezetvédelmi napok alkalmából (pl. hulladékok felhasználása alkotások létrehozásához). A természet zenei ábrázolásának módjai. Élő ill. élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben.

A **technika-életvitel** tantárgy nagy lehetősége hogy a tanulók gyakorlati szempontból elemezzék a környezetbarát létformát, követendő helyes példákat keressenek és mutassanak be. Lehetséges témák:

- ☼ ismerkedés az anyagokkal, érzékszervi tapasztalások - kézműves technikák
- ☼ Ember és környezete. Természeti és ember alkotta környezet.
- ☼ környezetbarát fogyasztói szokások, hulladékkezelés, takarékoság
- ☼ a közlekedés környezetszennyezése-zaj, rossz levegő

A **test- és egészségnevelési** tárgyak a környezet és az egészség szoros kapcsolatának megértésével és az igények kialakítására szolgálnak. A testnevelés eszköze lehet a mozgás örömeinek átélése a szabad levegőn tartózkodás fontossága. Tudatosítjuk az egészség és a környezet kapcsolatát. Megtapasztaltatjuk szabadtéri foglalkozásokon, hogy a környezetszennyezés mennyire veszélyes. Az időjárás elemeinek közvetlen megtapasztalása. Igyekszünk minél jobban kialakítani tanulóink igényét a mozgásra, a szabad levegőn való tartózkodásra és a rendszeres fizikai aktivitásra. Lehetséges témák, tevékenységek:

- ☼ Helyes viselkedés a természetben
- ☼ A természeti környezet sajátosságai
- ☼ Gyalogos, kerékpáros túrák
- ☼ Tájékozódás terepen
- ☼ A zaj is szennyezi a természetet.

Osztályfőnöki órák- osztálykirándulások

A környezeti nevelés egyik hatékony módszere az osztálykirándulás szervezése, mely a helyi tanterv megvalósulását szolgálja. A valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására a problémák értelmezésére támaszkodik. A kirándulásokon az érzéki-megismerő tanulás a cselekvő- felfedező magatartás dominál. Ösztönzi a kollektív és egyéni érdeklődés kialakulását. A szabadidő megszervezése az önkiszolgálás a tanulási helyzeteken kívüli csoportos tevékenységek és együttesen megélt élmények képezik fontos előnyeit. Jelentős személyiség és közösségfejlesztő hatású. A kirándulások időpontját munkatervünkben előre meghatározzuk. Megszervezéséért az osztályfőnök felelős. A kirándulás költségeit (útiköltség, étkezés, belépők) a tanulók fedezik, melyet az osztályfőnök a szülőkkel előzetesen megbeszél.

Környezettudatos magatartás alakítása a tanórákon kívül

Tanulóinkat a **saját környezetükkel kapcsolatos aktivitásra** neveljük.

- ☼ osztályterem, folyosó szépítése, tisztán tartása
- ☼ az iskola udvarán növények, fák ültetése, gondozása
- ☼ madáretetők kihelyezése, madarak etetése
- ☼ papírgyűjtés
- ☼ elemgyűjtés
- ☼ fémdobozok gyűjtése

Kirándulásokon, táborokban a **természet megismerésére, szeretetére, védelmére** tanítjuk a gyerekeket.

- ☼ kirándulások, táborok
- ☼ túrázások
- ☼ erdei iskola

Megismertetjük tanulóinkat a **lakóhelyük közelében található természeti értékekkel**.

- ☼ séta a környéken
- ☼ megfigyelési feladatok
- ☼ terek, parkok gondozása
- ☼ meglévő értékek védelme

Különböző **hulladékgyűjtési akciókat** szervezünk, beszélünk a **szelektív hulladékgyűjtés** fontosságáról.

- ♻️ papírgyűjtés
- ♻️ elemgyűjtés
- ♻️ fémdobozok gyűjtése

A gyerekeket **energiatakarékosságra** neveljük.

- ♻️ vízfogyasztás csökkentése
- ♻️ takarékos világítás
- ♻️ fizibusz

Segítjük tanulóink **biciklis és gyalogos közlekedését**.

- ♻️ kerékpártárolók biztosítása
- ♻️ közlekedésbiztonsági ismeretek tanítása

Lehetőségeink szerint részt veszünk környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos **versenyeken**.

Szorgalmazzuk tanulóink részvételét környezetvédelmi **pályázatokon**.

A természettudományos **szakkörök** a környezettudatos nevelés fontos színterei, a természet iránt fokozottan érdeklődő gyermekek számára. A témák feldolgozásakor ismertetni kell annak környezetre gyakorolt hatását.

Iskolán kívüli tevékenységek

Tanulóinkon keresztül **a családok környezettudatosságának** alakulását is befolyásolhatjuk.

Egyéni döntéseivel, hétköznapi szokásaival minden ember hatással van a környezetére. Elég egy kis odafigyelés, apró változtatás:

- ♻️ energiatakarékos háztartási gépek vásárlása
- ♻️ energiatakarékos izzók használata
- ♻️ szelektív hulladékgyűjtés
- ♻️ takarékoság a vízzel, csepegő csapok elzárása
- ♻️ környezetkímélő tisztítószer használata
- ♻️ legfőbb közlekedési eszköz a bicikli legyen
- ♻️ helyes vásárlói szokások alakítása

A megvalósítás szinterei		célok, feladatok	fejlesztendő képességek	felelős
tanóra	magyar nyelv és irodalom	Élmény alapú, a természettel kapcsolatos leíró- és elbeszélő fogalmazások készítésekor. Memoriterek tanulásakor.	kommunikációs készség, anyanyelvi kompetencia	tanítók, szaktanárok,
	idegen nyelv	Szituációs játékok játszása a megszerzett ismeretek környezetvédelmi szakterületen való alkalmazásának bemutatása illetve ilyen témájú gyakorlati példák alkalmazása.	idegen nyelvi kompetencia, kommunikáció, együttműködési készség	szaktanárok
	történelem	épített környezetünk, történelmi emlékeink megvédése, hagyományaink rendszeres megújítása	együttműködési készség fejlesztése	tanítók, szaktanárok,
	matematika	Szöveges feladatokon belül konkrét számolások gyűjtött adatokkal. Számolt mennyiségek összehasonlítása országos adatokkal.	problémamegoldás, matematikai kompetencia	tanítók, szaktanárok,

A megvalósítás szinterei		célok, feladatok	fejlesztendő képességek	felelős
<i>tanóra</i>	<i>fizika</i>	Energia takarékos szemléletmód kialakítása az élet minden területén	kommunikációs készség, problémamegoldás	szaktanárok
	<i>kémia</i>	környezetkímélő eljárások megismerése, gyakorlatban való alkalmazása	kommunikációs készség, problémamegoldás	szaktanárok
	<i>környezetismeret, természetismeret</i>	Mikro- és makro környezetünk tudatos alakítása. törekvés az energia takarékosagra, az egészséges életmódra.	együttműködési készség, kommunikáció	tanítók, szaktanárok,
	<i>földrajz</i>	A levegő, a talaj és a vizek tisztaságának megőrzésére törekvés kialakítása. Hazák természeti szépségeinek megismerése.	probléma megoldás, szociális kompetencia	szaktanárok
	<i>biológia</i>	Egészséges életmód. Helyes táplálkozás.	probléma megoldás, szociális kompetencia	szaktanárok

A megvalósítás szinterei		célok, feladatok	fejlesztendő képességek	felelős
<i>tanóra</i>	<i>számítástechnika</i>	A nagyvilág irányított megismerése a technikán keresztül.	digitális kompetencia, kommunikációs készség, együttműködési készség	szaktanárok
	<i>testnevelés</i>	Helyes viselkedés a természetben. Gyalogos, kerékpáros túrák.	együttműködési készség, szociális kompetencia	tanítók, szaktanárok,
	<i>rajz</i>	Életkornak megfelelő figyelemfelhívó alkotások készítése.	esztétika, szociális kompetencia, kreativitás fejlesztése	tanítók, szaktanárok,
	<i>technika</i>	Mindennapi környezetünk feltérképezése energia takarékoság szempontjából nézve. Tudatos vásárlóvá nevelés.	együttműködési készség, szociális kompetencia	tanítók, szaktanárok,
	<i>ének</i>	A természet hatása a művészetre. Zene – zaj hatásának különválasztása.	esztétika, szociális kompetencia, kreativitás fejlesztése	tanítók, szaktanárok,
	<i>média</i>	Kisfilmek ismertetése természeti katasztrófákról elrettentés céljából. Reklámok életmódunkra való hatásának tudatosítása.	esztétika, szociális kompetencia, kreativitás fejlesztése	szaktanárok

A megvalósítás szinterei		célok, feladatok	fejlesztendő képességek	felelős
<i>tanóra</i>	<i>etika</i>	A természetvédelem közösségi ügy, mindenkinek kell érte tenni.	szociális kompetencia, együttműködési készség,	szaktanárok
<i>tanórán kívüli</i>	<i>iskolán belüli</i>	„Járj biciklivel” szabályosan közlekedve, aktívan mozogva közelítsék meg tanulóink épületeinket.	szociális kompetencia, együttműködési készség	tanítók, tanárok, szülők, társadalmi segítők
	<i>iskolán belüli</i>	Papírgyűjtés a tanév során két alkalommal. A tavaszi akció a „Föld napja”-hoz kapcsolódva	együttműködési készség, szociális kompetencia	tanítók, tanárok, szülők,

A megvalósítás szinterei		célok, feladatok	fejlesztendő képességek	felelős
<i>tanórán kívüli</i>	<i>iskolán belüli</i>	Tantermek , folyosók virágosítása	szociális kompetencia, együtműködési készség, esztétikai készség fejlesztése	tanítók, tanárok, szülők, társadalmi segítők
	<i>iskolán belül</i>	Fizibusz előadás. Izgalmas, rendhagyó tanóra az energiáról. Az ELMŰ – ÉMASZ társ az energiatakarékosságban ismeretterjesztő show-ja.	szociális kompetencia, együtműködési készség,	fizika szaktanárok
	<i>iskolán kívüli</i>	Osztálykirándulásokkal hazánk természeti és épített szépségeinek megismerése. Városunk parkjainak szépítése, tisztántartása. Szelektív hulladékgyűjtés. Műanyag palackok és fém dobozok gyűjtése.	szociális kompetencia, együtműködési készség, kommunikáció fejlesztése	tanítók, tanárok, szülők, társadalmi segítők

Az önálló innováció működésének ellenőrzése

- ☼ Az iskola tanulóinak tevékenységéről és e cselekvések környezetre való hatásáról legalább évente felmérés készül, mely tartalmazza az alábbiakat: az iskola minőségbiztosítási programjához illeszkedően a tanulók és a nevelőtestület környezettudatosságáról készült mérések, eredményének beszámolóját.
- ☼ Az iskola pedagógiai programjában, helyi tantervében kiemelten képviseli a fenntarthatóság pedagógiai törekvéseit.
- ☼ Az iskolai minőségfejlesztési munka része a helyi tanterv és az oktatási, nevelési tevékenység évenkénti felülvizsgálata, értékelése és korrekciója, a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiai szempontjainak, új eredményeinek figyelembevételével.

Mellékletek

- ☼ Dokumentumok
- ☼ CD-k

Várható eredmények:

- ☼ A program során a gyerekekben tudatosítani kívánjuk az egész életen át tartó tanulás fontosságát, melynek segítségével olyan állampolgárokká nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.
- ☼ Mindez úgy valósítható meg, ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, és így képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására.
- ☼ A program hatására a környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás ,egyéni és közösségi szinten egyaránt a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvvé válik.

Fenntarthatóság

A fenntartható fejlődés a XXI. sz. nagy kihívása az emberiség számára. Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink minél hamarabb életük aktív részévé tegyék ennek tudatos megvalósítását.

Törekszünk diákjainkban tudatosítani a következőket:

- ♻️ helyi értékek védelme, környezetvédelem
- ♻️ tudatos vásárlás
- ♻️ gyalogos és biciklis közlekedés fontossága
- ♻️ energiatakarékosság
- ♻️ szelektívgyűjtés, újrahasznosítás

Iskolánk külső és belső megjelenésének tükröznie kell azt a szemléletet, hogy mindenki fontosnak tartja a környezet állapotának milyenségét, az esztétikus környezet biztosítását a hatékony munkavégzéshez.

Akkor ér sokat a szavakban átadott tudás, ha az iskola egész működése, a dolgozóinak személyes példája is tükrözi ezt. Ehhez mindenkinek - pedagógusoknak és technikai munkatársaknak egyaránt - tevékenyen hozzá kell járulnia a saját munkaterületén, tevékenysége során.

Programunkat minden évben az adott feladatoknak, aktualitásoknak megfelelően módosítjuk.